

Nr 392.

Av herrar **Ekman** och **Nilsson** i Steneberg, om *höjning av anslaget till flottans krigsberedskap och övningar.*

Anslaget till krigsberedskap och övningar är av avgörande betydelse för flottans funktionsduglighet. Av flottan måste fordras, att dess huvuddelar äro i stånd att träda i verksamhet omedelbart vid mobilisering, men detta krav kan icke uppfyllas, om övningsanslagen dessförinnan varit otillräckliga. Detta medför nämligen icke blott minskning av antalet rustade och alltså även övade fartyg och besättningar utan även, att de rustade fartygens övningar måste inskränkas på ett sätt, som icke är förenligt ens med ganska blygsamma krav på flottans krigsberedskap. De stora värden, som våra örlogsfartyg representera, komma på så sätt att bilda ett ur försvarssynpunkt räntelöst kapital.

Övningsanslaget, som i 1925 års marinordning beräknades till cirka 4.5 miljoner kronor, har på senare år utgått med betydligt reducerade belopp; och i årets statsverksproposition avses endast 3.7 miljoner kronor för ändamålet ifråga. Innevarande budgetår är summan ändå mindre, nämligen cirka 2.9 miljoner kronor. Det är uppenbart, att så kraftiga reduktioner av de anslag, som dock förutsatts i vår ännu gällande försvarsordning, icke kunna fortgå utan allvarliga olägenheter för vårt sjöförsvars duglighet.

Dessa olägenheter ligga icke endast inom själva krigsberedskapens ram utan gripa även i hög grad in på det ytterst viktiga område, som representeras av personalens goda anda. Genom minskning av antalet rustade fartyg avlägsnas sjöfolket från sitt egentliga arbete och inlogeras under alltför långa tider i flottans dåliga kaserner. Det vore icke att förvåna sig över, om de samhällsupplösande krafterna skulle finna ett ganska tacksamt arbetsfält bland denna del av flottans personal. Även om dessa krafter hittills icke vunnit nämnvärd framgång, skapar man åtminstone på nyssnämnda sätt i hög grad ökade möjligheter för att så skall kunna ske.

Men även de rustade fartygen tvingas av bränslebrist till långvarigt stillaliggande, vilket med hänsyn till de förhållanden, som råda ombord å ett fartyg, i och för sig är demoraliserande, men därjämte medför, att övningarna bliva enahanda och tröttande. Överhuvud taget blir livet ombord å ett örlogsfartyg naturligt först då detsamma tillbringas under lämplig omväxling mellan gång till sjöss och vilo- och översynsperioder i hamn, varvid dock gångperioderna måste vara de övervägande. Ett fartyg är ju också avsett att vara till sjöss och personalen är avpassad och beräknad med hänsyn härtill. Vid motsatt förhållande nedsjunka

fartygen till en konstlad och onaturlig tillvaro såsom flytande kaserner, och på de härmed förenade disciplinära farorna lämna erfarenheterna icke endast från världskriget utan långt tidigare rika exempel.

Dessa omständigheter böra särskilt framhållas, enär de oftast torde förbises. I själva verket äro de dock av minst lika stor vikt som de andra olägenheter av rent praktisk art, som åtfölja övningsanslagets reduktion, men vilka ligga mera i öppen dag. Bland annat må dock i detta sammanhang framhållas, att flottans hela organisation äventyras i samma mån som fartygsindragningarna överstiga det normala, samt att personalens yrkesskicklighet — som torde få betraktas som en av vår flottas största och av alla erkända tillgångar — icke kan upprätthållas. Även hos den sjökommenderade personalen blir yrkesskickligheten lidande genom minskad tilldelning av kol, olja och ammunition, vilket medför att nödvändiga övningar antingen måste inställas eller givas en begränsad och overklig karaktär. Sålunda måste fartygen bland annat framgå med farter, som väsentligt mindre understiga krigsfarterna, varigenom hela anpassningen till en modern sjöstrids sannolika förlopp blir felaktig. Detta gäller särskilt samövningarna med undervattensbåtar och flygstridskrafter, men även samverkan med och mellan övriga fartyg och fartygsförband blir i hög grad bristfällig. På så sätt kan till sist hela flottans funktionsduglighet äventyras.

I årets statsverksproposition inskränkes anslaget till flottans krigsberedskap och övningar till 3,710,000 kronor mot normalt 4,510,000 kronor. I propositionens belopp inräknas 666,000 kronor, som skulle vara att disponera av förefintliga behållningar å bränsletitlarna, varigenom verkliga anslagssumman begränsas till 3,044,000 kronor. Hur viktiga de ändamål än må vara, för vilka myndigheterna avsett att använda sagda behållningar, synes oss dock det statsfinansiella läget tvinga till att använda de sparade medlen på sätt som i statsverkspropositionen föreslagits. Med användande av dessa medel bör emellertid anslaget uppbringas till ordinarie belopp, 4,510,000 kronor, och bör härvid särskilt beaktas, att föreliggande förslag om återupptagande av värnpliktsövningarna i ordinarie utsträckning som nödvändig konsekvens bör medföra höjning av flottans övningsanslag till ordinarie belopp. I motsatt fall blir följden, att flottans värnpliktiga i allt annat än önskvärd utsträckning måste övas i land.

På grund av det ovan anförda hemställes, att riksdagen måtte besluta,

att ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar för budgetåret 1934/1935 upptages till 3,844,000 kronor.

Stockholm den 23 januari 1934.

C. J. Ekman.

Alf. Nilsson,
Steneberg.